

természettudományi karon, ahol a laboratóriumi gyakorlatok biztosítják a professzor és a hallgatók között a szinte naponkénti személyes érintkezést.

Az állam- és jogtudományi karon a személyes érintkezésre bizonyos mértékben a gyakorlatok adnak lehetőséget, az előadásokon erre alig van alkalom. Az egyetemi előadás feladata nem az, hogy az oktató „leadja az anyagot” s elmondja vagy elolvassa az esetleg más által írt jegyzetet, vagy tankönyvet. Ha ez volna, ezt éppen olyan jól el tudná végezni egy gép is, legfeljebb a fegyelem fenntartásáról kellene gondoskodni. Az előadásokon a hallgatóknak nem passzív magatartást kell tanúsítaniuk. Nem elég az előadások meghallgatása, vagy éppen a megfigyelést is mellőző személyes jelenlét. A professzornak a hallgatókat aktivizálni kell. Ez az előadások keretében kívánatosabb teszi, hogy a professzor a tárgyalt kérdésekkel összefüggő problémákat vessen fel, és kérje a hallgatók hozzászólását. Az előadások célja nemcsak az, hogy a joghallgatókkal megismertesse a tételen joganyagot és elemezze azt, hanem rá kell szoktatni őket az önálló gondolkodásra és a jogász érzéket kell kifejleszteni bennük.

A nevelés munkája az állam- és jogtudományi karokon még nehezebb feladat, mint az oktatás. Ez még fokozottabb mértékben feltételezi a hallgatók személyes körülményeinek ismeretét. Erre is csak a gyakorlati összejövetelek adnak bizonyos lehetőséget. A kollégiumok látogatása például nem tudja a célt tökéletesen elérni. A professzor látogatása mindig rendkívüli helyzetet idéz elő, a nevelői munkára sokkal alkalmasabb a megszokott helyzet, és annak lehetőségét rendszerint anélkül kell megteremtenie, hogy a nevelő szándék észrevehető legyen.

A nevelés szempontjából igen lényeges a személyes példamutatás. Ezért fontos a professzor részéről a pontosság és magánéletében is az erős felelősségérzet.

Buza László a társadalom embere — irtuk bevezető sorainkban. Tudományos munkásságának kvalitása és gondos oktató-nevelő tevékenysége mellett ez sok más területen is megnyilvánul. Az egykori polgári közjogász, aki a kommun idején is vezette jogakadémiáját, a kolozsvári egyetem rektora, aki teljes súlyával megpróbált ellenállni a fájldözésnek, s aki nem „menekítette” egyetemét a felszabadító szovjet csapatok elől, a szocialista Magyarországon találta meg igazi helyét.

Nagy társadalmi aktivitása közismert. Évek óta a Hazafias Népfrent Szeged városi Bizottságának elnöke, korábban a Magyar Jogász Szövetség elnöke is volt, a magyar békemozgalom lelkes aktivistája, s a Magyar Tudományos Akadémia és a József Attila Tudományegyetem keretén belül is számos jelentős megbízatást látott, illetőleg lát el.

Társadalmunk megbecsülte és megbecsüli munkáját. Kétszer részesült a Munka Érdemrend kitüntetésében. Kollégái, kari munkatársai, hallgatói és mindenki, aki ismeri, nagyra értékeli korábbi és mai tevékenységét egyaránt. Gazdag életútja az emberi egyenesség és helytállás nagyszerű példája a fiatalok számára. Egész életműve azt példázza, hogy munkát csak teljes odaadással és kitartással lehet végezni. Csak „pontosan, szépen” érdemes dolgozni.

RUSZOLY JÓZSEF

Buday György fametszete.
Vergilius: Az Aeneis új fordítása
(címlap)

W. F. Jackson Knight fordítása
Penguin books kiadása
(Klasszikus sorozat) London, 1956.